

PC–2495/ML

U–46/2051

MACRO ECONOMICS

Paper–205

(Semester–II)

Time : Three Hours]

[Maximum Marks : 70

Note : Attempt *two* questions each from Section A & B carrying 10 marks each. Attempt any *ten* short answer type questions from Section C carrying 3 marks each.

SECTION—A

- I. What is macro-economics? Discuss interdependence between micro- and macro-economics. Write limitations of macro-economics.
- II. Examine critically the classical theory of income and employment.
- III. Define National income. Discuss income method of measure national income. What precautions need to be taken in this method?

- IV. (a) Explain Say's law of market.
- (b) The following is the information from the national income accounts for a hypothetical country :

GDP Rs. 6,000.00, Gross Investment Rs. 800.00, Net Investment Rs. 200.00, Consumption Rs. 4,000.00, Govt. purchases of goods & services Rs. 1,100.00, Govt. Budget Surplus Rs. 30.00. Determine : (i) NDP (ii) Net exports (iii) Govt. taxes minus transfers (iv) Disposable personal income (v) Personal Saving.

5+5

SECTION—B

- V. What is the relationship between the marginal and average propensity to consume in the standard Keynesian consumption function?
- VI. "Inflation is an excess of aggregate demand over aggregate supply." Discuss this statement and analyze the factors which cause inflation.
- VII. Discuss the Objective and Subjective factors determining Consumption function.
- VIII. Define Investment. Discuss types of Investment. Explain different determinants of Investment.

SECTION—C

(Compulsory Question)

- IX. Write short notes on any *ten* of the following :
1. Discuss the concept of national income.
 2. The average propensity to consume in a country is 0.75 and the marginal propensity to consume is 0.8. What is the value of the multiplier?
 3. Define Marginal Propensity to consume.
 4. Differentiate between Accelerator and Multiplier.
 5. Define aggregate supply price.
 6. Write determinants of marginal efficiency of capital.
 7. Define average propensity to consume.
 8. Write assumptions of Say's law of markets.
 9. Define full employment.
 10. Define disposable income.
 11. Explain psychological law of consumption.
 12. Calculate the value of multiplier if $MPC = \frac{1}{2}$ and $\frac{3}{4}$.

PUNJABI VERSION

ਨੋਟ : ਭਾਗ A ਅਤੇ B ਵਿਚੋਂ ਦੋ-ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 10 ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ C ਵਿਚਲੇ ਕੋਈ ਦਸ ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 3 ਅੰਕ ਹਨ।

ਭਾਗ—A

- I. ਸਮਸ਼ਟੀ ਅਰਥ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਕੀ ਹੈ? ਵਿਅਸ਼ਟੀ ਅਤੇ ਸਮਸ਼ਟੀ ਅਰਥ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਵਿਚ ਅੰਤਰ-ਨਿਰਭਰਤਾ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। ਸਮਸ਼ਟੀ ਅਰਥ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਲਿਖੋ।
- II. ਆਮਦਨ ਅਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਕਲਾਸੀਕਲ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰੋ।
- III. ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਆਮਦਨ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਓ। ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਮਾਪਣ ਦੀ ਆਮਦਨ ਵਿਧੀ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। ਇਸ ਵਿਧੀ ਵਿਚ ਕਿਹੜੀਆਂ ਸਾਵਧਾਨੀਆਂ ਲੈਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ?
- IV. (a) ਸੇਅਜ ਮਾਰਕੀਟ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
(b) ਇਕ ਮਨੋਕਲਪਿਤ ਵਿਚਾਰਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ (Hypothetical) ਦੇਸ਼ ਲਈ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਆਮਦਨ ਹਿਸਾਬ-ਕਿਤਾਬ ਤੋਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਸੂਚਨਾ ਹੈ :

GDP 6,000.00 ਰੁਪਏ, ਕੁਲ ਨਿਵੇਸ਼ 800.00 ਰੁਪਏ, ਸੁੱਧ ਨਿਵੇਸ਼ 200.00 ਰੁਪਏ, ਉਪਭੋਗ 4,000.00 ਰੁਪਏ, ਵਸਤੂਆਂ

ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰੀ ਖਰੀਦ 1,100.00 ਰੁਪਏ, ਸਰਕਾਰੀ ਬਜਟ ਬਚਤ 30.00 ਰੁਪਏ। ਨਿਸਚਿਤ ਕਰੋ : (i) NDP (ii) ਸੁੱਧ ਨਿਰਯਾਤ (iii) ਤਬਾਦਲਾ ਘਟਾ ਕੇ ਸਰਕਾਰੀ ਟੈਕਸ (iv) ਨਿਪਟਾਰਾਯੋਗ ਨਿਜੀ ਆਮਦਨ (v) ਨਿਜੀ ਬਚਤ।

5+5

ਭਾਗ—B

- V. ਸਟੈਂਡਰਡ ਕੋਨਜੀਅਨ ਉਪਭੋਗ ਫੰਕਸ਼ਨ ਵਿਚ ਉਪਭੋਗ ਦੀ ਸੀਮਾਂਤ ਅਤੇ ਔਸਤ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਵਿਚ ਕੀ ਸਬੰਧ ਹੈ?
- VI. “ਮੁਦਰਾ ਫੈਲਾਅ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ (Aggregate) ਪੂਰਤੀ 'ਤੇ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਮੰਗ ਦੀ ਬਹੁਤਾਤ ਹੈ।” ਇਸ ਕਥਨ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ ਅਤੇ ਤੱਤਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰੋ ਜਿਹੜੇ ਮੁਦਰਾ-ਫੈਲਾਅ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹਨ।
- VII. ਉਪਭੋਗ ਕਾਰਜ ਨਿਸਚਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬਾਹਰਮੁਖੀ ਅਤੇ ਅੰਤਰਮੁਖੀ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
- VIII. ਨਿਵੇਸ਼ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਓ। ਨਿਵੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। ਨਿਵੇਸ਼ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨਿਰਨਾਇਕਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

ਭਾਗ—C

(ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ)

IX. ਕਿਸੇ ਦਸ ਭਾਗਾਂ 'ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :

1. ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਆਮਦਨ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

2. ਇਕ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਉਪਭੋਗ ਦੀ ਔਸਤ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ 0.75 ਹੈ ਅਤੇ ਉਪਭੋਗ ਦੀ ਸੀਮਾਂਤ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ 0.8 ਹੈ। ਗੁਣਕ ਦਾ ਕੀ ਮੁੱਲ ਹੈ?
3. ਉਪਭੋਗ ਦੀ ਸੀਮਾਂਤ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਓ।
4. ਗਤੀਵਰਧਕ ਅਤੇ ਗੁਣਕ ਵਿਚ ਅੰਤਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੋ।
5. ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਪੂਰਤੀ ਕੀਮਤ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਓ।
6. ਪੂੰਜੀ ਦੀ ਸੀਮਾਂਤ ਕਾਰਜ-ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਦੇ ਨਿਰਨਾਇਕ ਲਿਖੋ।
7. ਉਪਭੋਗ ਦੀ ਔਸਤ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਓ।
8. ਸੇਅ ਦੇ ਮਾਰਕੀਟਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੀਆਂ ਮਾਨਤਾਵਾਂ ਲਿਖੋ।
9. ਪੂਰਨ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਓ।
10. ਨਿਪਟਾਰਾਯੋਗ ਆਮਦਨ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿਓ।
11. ਉਪਭੋਗ ਦੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਨਿਯਮ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
12. ਜੇ $MPC = \frac{1}{2}$ ਅਤੇ $\frac{3}{4}$, ਤਾਂ ਗੁਣਕ ਦਾ ਮੁੱਲ ਹਿਸਾਬ ਲਾਓ।